

**I. ULUSLARARASI
TRANSİLVANYA
BİLİMSEL
ARAŞTIRMALAR VE
İNOVASYON
KONGRESİ**

**KONGRE
KİTABI**

14-15 ARALIK 2024

<https://www.wosconkongreleri.com>

ROMANYA

1. INTERNATIONAL TRANSYLVANIA SCIENTIFIC RESEARCHES AND INNOVATION CONGRESS BOOK

14-15, DECEMBER 2024, ROMANIA

EDITORS

**Prof. Dr. Laura Diaconu Maxim
Dr. Bahar ALTUNOK**

ISBN: '978-625-95532-1-4'

**All rights of this book belong to BILSEL PUBLISHING.
The book is not intended for commercial profit.
It is responsibility of the author to abide by the publishing ethics rules.**

**Bu kitabın tüm hakları BİLSEL YAYINCILIK yayınevine aittir.
Kitap ticari bir kar amacı gütmemektedir.
Yayın etiği kurallarına uymak yazarın sorumluluğundadır.**

<https://www.wosconkongreleri.com/>

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, distributed or transmitted in any form or by any means, including photocopying, recording or other electronic or mechanical methods, without the prior written permission of the publisher, except in the case of brief quotations embodied in critical reviews and certain other noncommercial uses permitted by copyright law.

İÇİNDEKİLER//CONTENTS

MENKUL KIYMET YATIRIM ORTAKLIKLARI GETİRİLERİNİN HİSSE SENEDİ VE TAHVİL GETİRİLERİNE DUYARLILIĞININ ÖLÇÜLMESİ: COVID-19 SONRASI TÜRKİYE ÖRNEĞİ.....	12
TÜRKİYE FİNANSAL SİSTEMİNİN YAPISI	23
POST-KEYNESYEN PARA POLİTİKASI ÇIKARIMLARI	42
KÜRESEL HAM PETROL TALEBİ VE ARZI.....	60
SÜRDÜRÜLEBİLİR TARIM: TEORİK ÇERÇEVEDE BİR DEĞERLENDİRME	76
YÜKSELEN PİYASALARDA ENDÜSTRİYEL DEKARBONİZASYON: İLERLEMELER, ENGELLER VE POLİTİKA ÇERVELERİ	91
OTOMOTİV ENDÜSTRİSİNDE DİJİTAL VE YEŞİL GEÇİŞLER: EKOSİSTEM DÖNÜŞÜMÜ ÜZERİNE BİR TARAMA.....	101
SIS, SIR, SIIR COVID-19 MODELLERİNİN MATEMATİKSEL ANALİZİ.....	113
SEIHR, SEIR, SVEIR COVID-19 MODELLERİNİN MATEMATİKSEL ANALİZİ	127
DEVELOPMENT OF SLOTTED TYPE RUBBER BUSHINGS AND INVESTIGATION OF THEIR BEHAVIOR UNDER STATIC AND DYNAMIC LOADS	137
ESNEK METRİK UZAYLARDA İSTATİSTİKSEL YAKINSAMA ÜZERİNE.....	138
GENİŞ ÇALIŞMA KOŞULLARI ALTINDA FIRÇASIZ DC MOTORLARIN GELİŞTİRİLMİŞ ÇİFT HIZ VE AKIM KONTROLÜ.....	140
ENHANCED DUAL SPEED AND CURRENT CONTROL OF BRUSHLESS DC MOTOR OVER WIDE OPERATION CONDITIONS.....	141
SONLU ELEMANLAR VE SAYISAL TEKNİKLER KULLANILARAK LAMİNE KOMPOZİT PLAKALARIN DOĞRUSAL OLMAYAN DİNAMİKLERİ VE BİFÜRKASYON ANALİZİ	152
NONLINEAR DYNAMICS AND BIFURCATION ANALYSIS OF LAMINATED COMPOSITE PLATES USING FINITE ELEMENT AND NUMERICAL TECHNIQUES	153
AFET SONRASI HEMŞİRELERİN PSİKOSOSYAL MÜDAHALELERİ	169
TİROİD HASTALIKLARINDA SİNTİGRAFINİN KLİNİK KATKISI.....	175
METASTATİK PROSTAT KANSERİNDE UMUT VEREN TEDAVİ: LUTESYUM-177 PSMA.....	177
THE IMPACT OF PROFESSIONAL READINESS PERCEPTION ON COMPASSIONATE COMMUNICATION IN NURSING STUDENTS	179
THE INVISIBLE DEEP SCARS OF PEER BULLYING	195
BRAIN ARTERIES, VEINS AND CLINIC	211
LIMBIC SYSTEM AND ITS STRUCTURE	216

OKÇULUK ANTRENÖRLERİNİN ATLETİK ZİHİNSEL ENERJİ DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ	221
VETERAN GÜREŞÇİLERİN ZİHİNSEL DAYANIKLILIKLARININ İNCELENMESİ	228
BİYOLOJİK RİTMİN SPOR PERFORMANSI ÜZERİNE ETKİLERİ: GELENEKSEL BİR DERLEME	237
SPORA BAĞLILIĞIN SPORDA TUTKUYA ETKİSİ	251
SPORDA PSİKOLOJİK DAYANIKLILIK: BAŞARIYA GİDEN YOL	262
SPORUN RUHU: AHLAK VE SPORTMENLİK.....	269
FİLENİN SULTANLARI'NIN KÜRESEL İZDÜŞÜMÜ: SOSYAL MEDYA ANALİZİ ÖRNEĞİ.....	275
SPOR BİLİMLERİ ÖĞRENCİLERİNİN OLİMPİYATLARA YÖNELİK METAFORİK ALGILARI	282
METAPHORICAL PERCEPTIONS OF SPORT SCIENCES STUDENTS TOWARDS OLYMPICS.....	283
ÜRETİM TEZGÂHLARINDA ZEMİN TİTREŞİMİ VE YALITIMI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA	289
ARAÇ MOTOR SALINIMININ ŞASEYE İLETİLMESİNDE TİTREŞİM TAKOZLARININ ETKİSİ	303
ENERJİ İLETİM HATLARINDA KISA DEVRE YANGINLARININ ANALİZİ VE GÜVENLİK TEDBİRLERİ.....	315
TRANSFORMER MİMARİSİNDE DROPOUT ORANLARININ PERFORMANS ÜZERİNDEKİ ETKİSİ	332
İNDİKSİYON İLE SERTLEŞTİRİLMİŞ PARÇALARDA GEOMETRİNİN YORULMA DAVRANIŞINA OLAN ETKİSİ	346
COMPACT UWB FREQUENCY RECONFIGURABLE ANTENNA WITH MULTIBAND ADAPTABILITY FOR WIRELESS COMMUNICATION SYSTEMS.....	348
EVALUATION OF DIMENSIONAL ACCURACY AND HARDNESS PERFORMANCE IN FUSED FILAMENT FABRICATION PARTS: THE EFFECT OF IRONING PARAMETERS.....	354
THE EFFECT OF CURING TIME ON HARDNESS IN SLA TYPE 3D PRINTERS.....	368
İLERİ MALZEMELER VE SİMÜLASYON TEKNİKLERİYLE OTOMOTİV SAC ŞEKİLLENDİRME SÜREÇLERİNDE KENAR ÇATLAKLARININ İNCELENMESİ	379
INVESTIGATION OF EDGE CRACKS IN AUTOMOTIVE SHEET METAL FORMING PROCESSES WITH ADVANCED MATERIALS AND SIMULATION TECHNIQUES.....	380
SAC ŞEKİLLENDİRME SİMÜLASYONLARINDA TRIBOFORM VE TRIBOFORMSUZ YAKLAŞIMLAR... ..	392
TRIBOFORM AND NON-TRIBOFORM APPROACHES IN SHEET METAL FORMING SIMULATIONS... ..	393
ÖZEL BİR HASTANEDE KOJENERASYON SİSTEMİNİN YATIRIM ANALİZİ	402
CHEMICAL AND PHYSICAL SURFACE TREATMENTS APPLICATIONS FOR ULTRA-HIGH MOLECULAR WEIGHT POLYETHYLENE FIBERS	414
PARALEL BAĞLI VORTEKS TÜPÜN OKSİJEN AKIŞKANI İLE FARKLI MALZEMELER KULLANILARAK PERFORMANSLARININ YAPAY ZEKA İLE KARŞILAŞTIRILMASI	415

İKİ NOZULLU PARALEL BAĞLI RANQUE-HİLSCH VORTEKS TÜP ÇIKIŞ SICAKLIKLARININ EXTRA TREES, XGBOOST VE PARTIAL LEAST SQUARES ALGORİTMALARI İLE KARŞILAŞTIRILMASI.....	427
SÜRÜ İHA'LARIN FORMASYON MODELLERİNİN ENERJİ VERİMLİLİĞİ ANALİZİ VE YAPAY ZEKA DESTEKLİ KARAR MEKANİZMASIYLA UYGUN FORMASYON MODELİ SEÇİMİ	440
ANALYSIS OF ENERGY EFFICIENCY IN FORMATION MODELS OF SWARM UAVS AND SELECTION OF OPTIMAL FORMATION MODEL USING AN AI-BASED DECISION MECHANISM	441
ZAYIF AKIM VE KUVVETLİ AKIM ELEKTRİK PROJE TASARIMI.....	442
LOW VOLTAGE AND HIGH VOLTAGE ELECTRICAL PROJECT DESIGN.....	443
BİR KANAT PROFİLİ ÇEVRESİNDEKİ TÜRBÜLANSLI AYRILMIŞ AKIŞIN GEKO TÜRBÜLANS MODELİ İLE SİMÜLASYONLARI	444
REYNOLDS SAYISININ GEMİ PERVANELERİNİN PERFORMANS KARAKTERİSTİKLERİNE ETKİSİ ..	451
KURAKLIĞIN ORMAN AĞAÇLARI ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ.....	460
BAZI AĞAÇ VE ÇALILARIN GÜRÜLTÜ PERDESİ OLARAK KULLANIMI.....	469
HYGROPHILA TAKSONOMİSİNDE DNA FİLOGENİSİ.....	479
TÜRKİYE HYGROPHILA FAUNASINA AİT BİR GÜNCELLEME	483
SU ÜRÜNLERİ İŞLEME' DE NANOTEKNOLOJİNİN GELECEĞİ.....	486
SUCUL CANLILARDA GRAFEN BAZLI NANOMALZEMELERİN TOKSİSİTESİ.....	496
İNDİRGENMİŞ GRAFEN OKSİT TAKVİYELİ POLİÜRETAN ESASLI KOMPOZİTLERİN GELİŞTİRİLMESİ VE KARAKTERİZASYONU	502
DEVELOPMENT AND CHARACTERIZATION OF REDUCED GRAPHENE OXIDE REINFORCED POLYURETHANE-BASED COMPOSITES	503
KARİDES KABUKLARINDAN ÜRETİLEN KİTOSAN PELETLERİN BAZI FİZİKSEL VE KİMYASAL KARAKTERİSTİKLERİNİN BELİRLENMESİ	513
TAVUK KÜMESİ ATIKLARINDAN ELDE EDİLEN PELETLERİN ISISAL ÖZELLİKLERİNİN BELİRLENMESİ.....	526
İSKENDERUN KÖRFEZİ'NDE (TÜRKİYE) YAŞAYAN BARBUN BALIĞININ (<i>MULLUS BARBATUS</i>) BOY-AĞIRLIK İLİŞKİSİ.....	533
TARAKLI KURDELE BALIĞININ, <i>ZU CRISTATUS</i> (BONELLI, 1820) İSKENDERUN KÖRFEZİ AÇIKLARINDAN (TÜRKİYE) İLK KAYDI.....	540
BÜYÜYEN KANATLI RASYONLARINDA MANTAR KULLANIMI.....	547
KABAK ÇEKİRDEĞİ KABUĞU ATIKLARI KULLANILARAK SULU ÇÖZELTİLERDEN REAKTİF BOYA GİDERİMİ	563
ETLİK PİLİÇ YEMLERİNE, FARKLI AROMATİK YAĞLAR VE E VİTAMİNİ İLAVE EDİLMESİNİN GÖĞÜS ETİ KALİTE ÖZELLİKLERİ ÜZERİNE ETKİLERİ	577

EFFECTS OF DIFFERENT ESSENTIAL OILS AND VITAMIN E SUPPLEMENTATIONS TO BROILER DIETS ON BREAST MEAT QUALITY CHARACTERISTICS	578
BİST KAĞIT VE KAĞIT ÜRÜNLERİ BASIM SEKTÖRÜNÜN FİNANSAL PERFORMANSININ ANALİZİ .	595
BAĞLANMA STİLİNİN ÇALIŞANLARIN ÖRGÜTSEL BAĞLILIK VE BAĞLAMSAL PERFORMANS ÜZERİNDEKİ ETKİSİ.....	607
İŞLETMELERDE PERFORMANS DEĞERLENDİRME SÜRECİNDE YAPAY ZEKÂ KULLANIMI.....	609
İŞLETMELERDE İŞGÖREN BULMA VE SEÇME AŞAMASINDA YAPAY ZEKÂ KULLANIMI.....	619
TRUMAN DOKTRİNİN ABD DIŞ POLİTİKASINA ETKİLERİ	630
ORTAOKUL-LİSE ÖĞRENCİLERİNİN DİJİTAL OYUN BAĞIMLILIĞINDA ANNE BABA TUTUMLARININ VE ZEKÂ TÜRLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ	644
FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM YÖNTEMİNİN YEDİNCİ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN MATEMATİKSEL DÜŞÜNME BECERİLERİNE ETKİSİ	664
MATEMATİKSEL MODELLEME ETKİNLİKLERİYLE YAPILAN ÖĞRETİM SÜRECİNİN ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN MATEMATİKSEL MODELLEME YETERLİKLERİNE ETKİSİ.....	673
KIRSAL VE KENTSEL ALANLARDA YAŞAYAN 60-72 AYLIK ÇOCUKLARIN PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİNİN İNCELENMESİ.....	688
OKUL ÖNCESİ EĞİTİMDE AİLE KATILIMININ GENİŞLEYEN PERSPEKTİFİ: TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ	701
ÇEVRESEL SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK İÇİN EKO-İNOVASYON ÖRNEKLERİ.....	727
KRİPTO PARA İNOVASYONU.....	737
TÜRKİYE'DE GELİR EŞİTLİĞİ ÜZERİNE ALGILAR: SOSYAL VE EKONOMİK DİNAMİKLERİN ANALİZİ	748
İLGİLENİMDE DUYGULARIN ETKİSİ HEDONİK ASİMETRİ İLİŞKİSİ	750
ANATOLIAN LANDSCAPE AND FAITH TOURISM: ANCIENT TIMES TO PRESENT KONGRESİNİN BİBLİYOMETRİK PROFİLİ	752
ENTELEKTÜEL SERMAYE İLE NÜFUS İLİŞKİSİ ANALİZİ.....	761
HYPERICUM BITHYNICUM BOISS. VE HYPERICUM MONTANUM L. TÜRLERİNDE TOPLAM FENOLİK VE FLAVONOID İÇERİKLERİ İLE DPPH ANTİOKSİDAN AKTİVİTESİNİN KARŞILAŞTIRMALI ANALİZİ	793
YAPAY ZEKA BÜYÜK DİL MODELLERİNİN ÜNİVERSİTE SINAVLARINDAKİ PERFORMANSLARI: ROMATOLOJİK REHABİLİTASYON SINAVI ÖRNEĞİ	802
DEPREMLERDE ENKAZ ALTINDA KALAN ÇOCUKLARDA CRUSH SENDROMU VE HEMŞİRELİK BAKIMI	804

ÇOCUKLARDA PERİFERİK İNTRAVENÖZ KATATERİZASYON ESNASINDA SANAL GERÇEKLİK UYGULAMALARININ KULLANILMASI VE ÖNEMİ.....	813
KORUYUCU SAĞLIK HİZMETLERİNDE APILARNİLİN (DRONE LARVAE) KULLANIMI	823
ARI ÜRÜNLERİYLE YARA YÖNETİMİ: DOĞAL BİYOLOJİK YAKLAŞIMLARIN KORUYUCU SAĞLIĞA KATKILARI.....	830
AKCİĞER CERRAHİLERİNDEN ÖNCE EV TABANLI EGZERSİZ YAKLAŞIMLARININ ETKİNLİĞİ: SİSTEMATİK DERLEME	838
KADINLARDA ÜRİNER İNKONTİNANS ALT TİPLERİNİN CİNSEL DİSTRES DÜZEYLERİ ÜZERİNE ETKİSİNİN KARŞILAŞTIRILMASI	840
COMPARISON OF SEXUAL DISTRESS LEVELS IN WOMEN WITH DIFFERENT SUBTYPES OF URINARY INCONTINENCE.....	841
COLUMNA VERTEBRALIS VE LOMBER DİSK HERNİSİ: ANATOMİK VE KLİNİK BİR İNCELEME	849
KIRGIZİSTAN'DA ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN KULLANDIKLARI İLETİŞİM KANALLARININ İNCELENMESİ	857
MANEVİ DANIŞMANLIK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA KURAMLARI	870
EVLİ BİREYLERİN İLİŞKİ DOYUMUNDA SAYGI.....	881
YAYGIN EĞİTİM KURUMLARI İLE AİLELER ARASINDAKİ İŞ BİRLİĞİNİ GELİŞTİRMeye YÖNELİK ZORLUKLARIN VE FIRSATLARIN BELİRLENMESİ.....	920
GENÇ KIZLAR İÇİN İDEAL EVLİLİK YAŞI.....	955
MÜZAKERE SÜRECİNDE KİŞİLİK ÖZELLİKLERİNİN İLETİŞİME ETKİSİ	966
ESTONYA EPİK DRAMASI: ANTON HANSEN TAMMSAARE'NİN "GERÇEK VE ADALET" BEŞLEMESİNDE, İNSANIN HAKİKAT VE ADALET ARAYIŞI.....	980
BOĞAZIÇI YÖNETİCİLER VAKFI, "PSIKIYATRİST YAZAR MUSTAFA ULUSOY İLE "TRUTH AND JUSTICE" FILM OKUMASI GERÇEKLEŞTİRİLDİ," (05.12.2024).....	986
MÖKÜMANTER FİLMER: KURGUSAL BİR EFSANE OLAN "CADİ AVI PROJESİ" NİN ESİNLENDİĞİ GERÇEK/ GERÇEK DIŞI OLAYLAR.....	987
BİREYSEL ÇALGI EĞİTİMİNDE PEDAGOJİK YAKLAŞIMLAR	996
DÜNYADA MÜZİK EĞİTİMİ YAKLAŞIMLARI: ORFF, KODALY VE DALCROZE YÖNTEMLERİNİN KARŞILAŞTIRMALI İNCELEMESİ.....	1007
MÜNİR HAYRİ EGELİ'NİN ÇOCUK MASALLARINDA SOSYAL BECERİ EĞİTİMİ.....	1016
KRAL ŞAKİR RESİMLİ KİTAP SERİSİNDE YABANCI SÖZCÜKLER	1025
N-(3-PİRİDİL)-4-METOKSİBENZENSÜLFONAMİDİN HESAPLAMALI ÇALIŞMASI: YAPI, ELEKTRONİK ÖZELLİKLER VE BİR İNHİBİTÖR OLARAK POTANSİYELİ	1037

COMPUTATIONAL STUDY OF N-(3-PYRIDYL)-4-METHOXYBENZENESULFONAMIDE: STRUCTURE, ELECTRONIC PROPERTIES, AND POTENTIAL AS AN INHIBITOR	1038
N-[5-(PİRİDİN-3-İL)-1,3,4-OKSADİAZOL-2-İL]METİL BENZAMİDİN YAPISAL, ELEKTRONİK VE DOĞRUSAL OLMAYAN OPTİK ÖZELLİKLERİNİN HESAPLAMALI İNCELENMESİ: KANSER ÖNLEYİCİ İLAÇ TASARIMI İÇİN SONUÇLAR.....	1053
COMPUTATIONAL INVESTIGATION OF STRUCTURAL, ELECTRONIC, AND NON-LINEAR OPTICAL PROPERTIES OF N-[5-(PYRIDIN-3-YL)-1,3,4-OXADIAZOL-2-YL] METHYLBENZAMIDE: IMPLICATIONS FOR ANTICANCER DRUG DESIGN.....	1054
DIŞ HEKİMLİĞİNDE ULTRASONOGRAFİNİN ÖZGÜN UYGULAMALARI	1066
UNIQUE APPLICATIONS OF ULTRASONOGRAPHY IN DENTISTRY.....	1067
DENTOMAKSİLLOFASİYAL TRAVMA GÖRÜNTÜLEMESİ	1074
IMAGING OF DENTOMAXILLOFACIAL TRAUMA.....	1074
STANDARDİZE HASTA UYGULAMASI.....	1082
WEB TABANLI SİMÜLASYON EĞİTİMİ	1090
LESSON ENGAGEMENT AND REFLECTION DIRECTIONS IN FINE ARTS TEACHING METHODOLOGY	1099
AZƏRBAYCAN TÜRKÇƏSİNİN KLASSİK MƏKAN HÜDUDLARI: SALİK ORDUBADİ-DƏN KİBRİSLİ ŞAİR ƏLİ HANDİYƏ	1102
XX ƏSRİN ƏVVƏLLƏRİ: FACİƏLƏRƏ HÜSEYN NADİM NAXÇIVANİ, HÜSEYN CAVİD FƏRYADI.....	1117
SOKRATİZM VƏ CƏLİL MƏMMƏDQULUZADƏ YRADICILIĞINDA “MOLLA NƏSRƏDDİN” HƏQİQƏTLƏRİNİN DAYMONİZMİ /BİRİNCİ YAZI/	1130
SOCRATES AND THE DAIMONISM OF THE “MOLLA NASREDDIN” TRUTHS IN THE CREATIVE WORK OF JALIL MAMMADGULUZADE.....	1132
ŞİİRLERİN OKU ÖZELLİKLERİ, DUYGUSAL ÖNEMİ READ CHARACTERISTICS OF POEMS, THEIR EMOTIONAL SIGNIFICANCE.....	1146
AZƏRBAYCAN DİLİNİN ƏCNƏBİ TƏLƏBƏLƏRƏ ÖYRƏDİLMƏSİ YOLLARI	1149
AYNUR ZAHİR QIZI BƏDƏLOVA	1149
İBTİDAİ SİNİFLƏRDƏ FEİLİN İNKARLIQ KATEQORİYASININ ÖYRƏDİLMƏSİ	1152
KİÇİKYAŞLI MƏKTƏBLİLƏRƏ NÜMUNƏLƏR ƏSASINDA BAŞ ÜZVLƏRDƏN BİRİ OLAN “XƏBƏR” İN ÖYRƏDİLMƏSİ YOLLARI	1153
AGROTECHNICAL REQUIREMENTS FOR SOIL PLOWING.....	1156
ABBAS SƏHHƏTİN UŞAQ ƏSƏRLƏRİ	1159
FƏRHADOV F., HACIYEV A. AZƏRBAYCAN UŞAQ ƏDƏBİYYATI TARIXI. BAKI, 1986.	1164

SANAT ESERLERİNDE DİYALOG VE MONOLOGLARIN ROLÜ.....	1165
Ə.HAQVERDİYEV İRSİNİN DÖVRLƏŞDİRİLMƏSİ, TƏDQIQI VƏ NƏŞRİ TARİXİ.....	1167
DIRECT APPLICATION OF THE PROVISIONS OF THE REPUBLIC OF KOSOVO IN INTERNATIONAL LAW	1174
THE IMPORTANCE OF PROPERTY TAX BASED ON CURRENT LEGISLATION AND PRACTICE	1175
HARMONIZING SCIENCE AND RELIGION: DIALOGUE FOR THE BALANCE OF KNOWLEDGE AND SPIRITUALITY	1176
THE CONCEPT OF ISLAMIC SCIENCE OR SCIENCE.....	1178
THE GOALS OF SCIENCE AND RELIGION: LITERATURE REVIEW	1179
IMPLEMENTATION OF INTERCONNECTION INTEGRATION: LITERATURE REVIEW	1180
LIMITED ACCESS TO QUALITY HEALTH SERVICES: AN ANALYSIS OF CAUSES AND EFFECTS IN RURAL AND UNDERDEVELOPED COUNTRIES.....	1181
GLOBALIZATION AND PSYCHOLOGICAL CHALLENGES: A REVIEW	1182
REVIEW OF PSYCHOLOGICAL ISSUES AFFECTING THE MENTAL WELL-BEING OF THE EMPLOYEES AT THE WORKPLACE.....	1183
WELL-BEING AND SATISFACTION: THE NEW PARADIGM IN THE DIGITAL AGE	1184
THE CONCEPT OF INTEGRATION OF SCIENCE AND RELIGION: LITERATURE REVIEW	1185
INTEGRATION INTERCONNECTION AND ISLAMIC SCIENCE	1186
INHERITANCE ACCORDING TO THE PERSPECTIVE OF ISLAMIC LAW AND JAVANESE TRADITIONAL LAW	1187
SOCIAL IMPLICATIONS OF THE CHALLENGE OF ACHIEVING 100% FIRST LEVEL HEALTH FACILITIES (FKTP): ANALYSIS CRITICAL OF THE NATIONAL MEDIUM TERM PLAN (RPJMNAS) AND PUBLIC POLICY	1188
BURDEN OF PROOF IN CONTESTED CIVIL PROCEEDINGS	1189
FEASIBILITY STUDY ANALYSIS OF ALFA BATIK BUSINESS	1190
THE EVALUATION OF TESLA COMPETITIVENESS IN THE EUROPEAN'S ELECTRIC VEHICLE MARKET (YEAR 2022)	1191
THE PROHIBITION OF PIG CONSUMPTION IN ISLAM: THEOLOGICAL, SOCIAL AND SCIENTIFIC PERSPECTIVES ON MODERN.....	1192
A BAKING WORKSHOP TO HELP COMMUNITY BOOST SALES.....	1193
HUTCHINSON-GILFORD PROGERIA SYNDROME.....	1194
NANOPARTICLES AS VEHICLES FOR HERBAL EXTRACTS IN NEUROLOGICAL DISORDERS	1195
SOLVENT EFFECT IN THE SENSITIZER-MEDIATOR REACTION IN SOLAR CELLS.....	1196

MALACHITE GREEN REMOVAL BY DIFFERENT ADSORBENTS FOR WASTEWATER TREATMENT	1197
BIOSORPTION OF VICTORIA GREEN B BY WASTE MIXTURE.....	1198
METAL OXIDE BASED PHOTOCATALYTIC DEGRADTION OF INDUSTRIAL DYE.....	1199
FORMULATION AND EVALUATION OF TRADITIONAL MEDICINE BASED HERBAL LOZENGES, JELLIES AND DISPERSIBLE TABLETS.....	1200
DETECTION AND STIMULATION OF APRICOT KERNEL OIL ADULTERATION BY DIGITAL APPROACH: FTIR-CHEMOMETRICS.....	1201
APPLICATION OF NANOEMULSION-BASED APPROACHES FOR IMPROVING THE QUALITY AND SAFETY OF MUSCLE FOODS: A COMPREHENSIVE REVIEW.....	1202
ORGANIC NANOCARRIERS FOR TARGETED DELIVERY OF ANTI-CANCER AGENTS	1203
RENEWABLE ENERGY FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT. CASE STUDY.....	1204
SUSTAINABILITY AND SOCIAL INCLUSION: AN EMPIRICAL INVESTIGATION.....	1205
THE POEM MURDER CASE BY SAKUTARO HAGIWARA: AN ANALYSIS.....	1206
TURNING ABSTRACT THOUGHT INTO CONCRETE IMAGE IN A HAIKU POEM BY MASAOKA SHIKI	1212
AN ANALYSIS OF TWO HAIKU POEMS ABOUT WINTER BY MASAOKA SHIKI.....	1218
THE ROLE OF HEALTH COUNSELLING IN REDUCING ADOLESCENT SMOKING RATES	1224
INTERCULTURAL COMMUNICATION IN UNIVERSITY INTERNATIONALIZATION: DEVELOPING COMPETENCIES FOR INTERNATIONAL OFFICE STAFF TO ENGAGE EFFECTIVELY WITH MULTICULTURAL AUDIENCES	1225
DEFENSIVE ARCHITECTURE AND COMMUNITY IDENTITY: THE FORTIFIED VILLAGES AND CHURCHES OF TRANSYLVANIA.....	1226
MOTIVATION OF LECTURERS AT THE FACULTY OF ENGINEERING: A MANAGEMENT INFORMATION SYSTEMS APPROACH.....	1227
ECOLOGICAL CONTROL AS AN INSTRUMENT FOR THE SUSTAINABILITY OF FOREST RESOURCES	1249
IMPACT OF WORKPLACE CULTURE ON EMPLOYEE MENTAL HEALTH.....	1257
PSYCHONEUROIMMUNOLOGY: INTERPLAY BETWEEN STRESS, IMMUNITY, AND MENTAL HEALTH	1258
ROLE OF GUT MICROBIOTA IN MENTAL HEALTH DISORDERS.....	1269
ROLE OF MASS COMMUNICATION IN SHAPING PUBLIC OPINION.....	1270
SLEEP DISORDERS AND THEIR EFFECTS ON COGNITIVE HEALTH.....	1276

ANTIBACTERIAL EFFECT OF <i>PSEUDOMONAS FLUORESCENS</i> STRAIN TNAU PF1 AGAINST THE BACTERIAL WILT PATHOGEN <i>RALSTONIA SOLANACEARUM</i> INFECTING TOMATO FIELDS IN TAMIL NADU.....	1285
ETHICAL CHALLENGES IN MODERN MASS COMMUNICATION	1286
BUILDING FINANCIAL STABILITY THROUGH FINANCIAL LITERACY.....	1287
APPLICATION OF ISLAMIC BUSINESS ETHICS IN ONLINE BUYING AND SELLING TRANSACTIONS ON SHOPEE E-COMMERCE	1288
EXPLORING THE IMPACT OF MEDIA CONSUMPTION ON SOCIAL CAPITAL IN KANO.....	1299
PIONEERING DIGITAL TRANSFORMATION ENGINEERING : A STRATEGIC FRAMEWORK FOR SUSTAINABLE INNOVATION AND BUSINESS EXCELLENCE	1300
JOINT VENTURE OF MENTAL HEALTH AND PSYCHOSOCIAL SUPPORT (MHPSS) INTO REFUGEE PROGRAMS: A COMPREHENSIVE FRAMEWORK FOR AFGHAN REFUGEE WELL-BEING IN PAKISTAN	1302
CITATION MANAGEMENT: HELPS WITH GATHERING, PUTTING TOGETHER, TO, AND SHARING EXAMINATION MATERIALS. OVERSEES REFERENCES AND LISTS OF SOURCES EFFECTIVELY FROM AI	1304
A PRODUCTIVE SURVEY BY DR FAISAL: PAKISTAN MAINTAINABLE IMPROVEMENT OBJECTIVES AND PUBLIC DRIVE FOR ECONOMICAL IMPROVEMENT OBJECTIVES	1306
ANALYSIS OF THE INFLUENCE OF EASE OF SERVICE ON DECISIONS TO PURCHASE GOODS.....	1308
“BUILDING PEOPLE'S ECONOMIC WELFARE THROUGH WAQF TRANSFORMATION AND ISLAMIC FINANCIAL MANAGEMENT IN INDONESIA”	1309
SUSTAINABILITY OF SHARIA CAPITAL MARKET GROWTH: ANALYSIS OF INVESTMENT OPPORTUNITIES AND SHARIA IMPLEMENTATION CHALLENGES.....	1310
ANALYSIS OF CLOUD COMPUTING IMPLEMENTATION IN THE BANKING SECTOR: BENEFITS, RISKS, STRENGTHS AND WEAKNESSES	1311
THE INFLUENCE OF INFORMATION TECHNOLOGY AND SERVICE QUALITY ON CUSTOMER TRUST WITH COMPANY IMAGE AS AN INTERVENING VARIABLE (STUDY ON BSI BANK CUSTOMERS IN PEKALONGAN CITY)	1312
STRENGTHENING THE LEGAL FOUNDATION OF SHARIA ECONOMICS IN THE DIGITAL ERA: STUDY OF THE IMPLEMENTATION OF SHARIA PRINCIPLES IN E-COMMERCE AND FINTECH	1313
PROMOTING HEALTH IN THE SCHOOLS OF TIRANA DISTRICT: CHALLENGES AND PERSPECTIVES	1314
MANAGEMENT OF GINGIVAL CONTOUR IN BOPT, REVIEW	1323
CLINICAL CASE: PIEZOGRAPHY IN COMPLETE DENTURE CONSTRUCTION.	1324

DETECTION OF APRICOT KERNEL OIL ADULTERATION BY DIGITAL APPROACH: FTIR-CHEMOMETRICS.....	1325
MECHANISMS OF INFLUENCE OF VIRTUAL COMMUNICATION ON AGGRESSIVE PSYCHOPHYSIOLOGICAL BEHAVIOR OF UKRAINIAN ADOLESCENTS IN DISTANCE LEARNING CONDITIONS.....	1326
STUDY OF PHENOLIC COMPOUNDS AND ANTIOXIDANT ACTIVITIES OF CALICITOME VILLOSA FROM THE EL MENZEL REGION OF MOROCCO	1327
EVALUATING THE IMPACT OF EXPERIENTIAL LEARNING IN A MASTER OF PUBLIC HEALTH PROGRAM AT A SOUTHWESTERN UNIVERSITY.....	1328
THE BENEFITS OF BLUEBERRY CONSUMPTION FOR WOMEN AT MENOPAUSE.....	1330
REVIEW: ANALYSIS OF SULFONAMIDE RESIDUES IN MILK AND FOOD SAFETY CONCERNS.....	1356
PLACEBO EFFECTS AS AN ALTERNATIVE PSYCHOLOGICAL TOOL OF PREVENTION	1369
ADDRESSING TREATMENT OF BIPOLAR DISORDERS: A STATE-OF-THE ART EXAMINATION	1370
HISTOLOGICAL BIOMARKERS IN BREAST CANCER DIAGNOSIS	1371
CO-INFECTION OF HEPATITS B AND HUMAN IMMUNODEFICENCY VIRUS: AN IMMUNOHISTOPATHOLOGIC PROSPECT AND CHALLENGES	1372
PHYTOCHEMICAL CONSTITUENTS AND PHARMACOLOGICAL EFFECTS OF LICORICE.....	1373
MEASURES FOR THE PREPARATION OF PASTURES IN THE AUTUMN	1374
ROLE OF ARTIFICIALLY RAISED OF PHEASANTS TO HEALTH STATUS AND INCREASED ITS POPULATION AT HUNTING GROUNDS	1375
LUNGWORM INFECTION OF DOMESTIC MOUNTAIN HORSE IN SERBIA	1376
CLASSIFICATION OF LAND USE & LAND COVER OF MADIKERI USING GEOSPATIAL TECHNIQUES	1377
STRENGTH CHARACTERISTICS OF FLY ASH AND LIME SLUDGE BASED BLENDED CEMENT CONCRETE.....	1378
PRODUCT OF SHEFFER SEQUENCES: PROPERTIES AND EXAMPLES*.....	1379
CHARACTERIZATION OF STEROL FORM <i>MOLTAKIA CILIATA</i> AND EVALUATION OF THE ANTIOXIDANT ACTIVITY OF THE N-BUTANOL EXTRACT	1380
EVALUATION OF ANTIMICROBIAL ACTIVITY OF <i>PSEUDOMONAS FLOURESCENS</i> AGAINST <i>MACROPHOMINA PHASEOLINA</i> CAUSES DRY ROOT ROT IN BLACKGRAM (<i>VIGNA MUNGO</i> L.).....	1381
EVALUATION OF ANTIMICROBIAL ACTIVITY OF <i>BACILLUS SUBTILIS</i> AGAINST <i>SAROCLADIUM ORYZAE</i> CAUSES SHEATH ROT IN RICE (<i>ORYZAE SATIVA</i> L.).....	1382
CHEMICAL COMPOSITION AND ANTIOXIDANT ACTIVITY OF PE EXTRACT OF A MEDICINAL PLANT	1383

ISOLATION OF <i>B</i> -SITOSTEROL AND ANTIOXIDANT ACTIVITY OF THE PETROLEUM ETHER EXTRACT FROM A MEDICINAL PLANT	1384
ECONOMIC VALUE OF SURFACE WATER ENVIRONMENTAL SERVICES IN WAY BIHA (LAMPUNG PROVINCE) FOR HOUSEHOLD NEEDS.....	1385
EFFECT OF COMBINATION AND PRE-TREATMENT ON THE DURABILITY AND DIMENSIONAL STABILITY OF WOOD COMPOSITE PRODUCTS	1386
CUO NANOWIRES SYNTHESIZED BY ELECTROCHEMICAL TECHNIQUE FOLLOWED BY ANNEALING. SAID ELMASSI ^{A,*} , LAHCEN NKHAILI ^A , ABDELFAHATTAH NARJIS ^{A,B} , LAHOUCINE AMIRI ^A , ABDELAZIZ ABALI ^A , SAFIA DRISSI ^A , NOURDIN LABRINI ^A , MOHSSINE BAALI ^{A A} LABORATORY OF MATERIALS, ENERGY AND THE ENVIRONMENT (LAMEE), FACULTY OF SCIENCE SEMMLALIA. CADI AYYAD UNIVERSITY, P. O. BOX 2390, MARRAKECH 40000, MOROCCO.....	1387
EXPLORING PEDAGOGICAL INNOVATION IN ARAB SCHOOLS IN ISRAEL.....	1388
THE ECONOMIC, SOCIAL AND POLITICAL IMPLICATIONS OF THE INTRODUCTION OF THE EURO: GENERAL ISSUES.....	1389
"THE IMPACT OF STEP AEROBICS ON PHYSICAL FITNESS AND LIFESTYLE ENHANCEMENT ACROSS AGE GROUPS"	1390
"PROTECT TEENS IN THE DIGITAL WORLD: NEW META FEATURES HELP PARENTS MONITOR CHILDREN'S ACTIVITIES"	1391
APPLY GOOD GOVERNANCE TO MANAGE AND CONTROL CORRUPTION IN THE PUBLIC SECTOR	1392
THE PROGRESS OF POLITICAL DEVELOPMENTS IN MODERN TURKEY.....	1393
CLIMATE CHANGE IMPACTS ON GREEN ECONOMY IMPLEMENTATION: ADAPTATION AND MITIGATION STRATEGIES IN PEKALONGAN CITY	1398
ENVIRONMENTAL PROTECTION IN FOREST-STEP REGIONS IN UKRAINE THROUGH ECOLOGICAL PROJECTS OF WOODY PLANTATIONS FOR EXAMPLE A FOREST IN THE DNIPRO REGION.....	1399
STUDY OF PHYSICAL PROPERTIES AND HMF LEVELS IN HONEY FROM VEVČANI REGION	1400
APPLICATION OF ISLAMIC BUSINESS ETHICS IN ONLINE BUYING AND SELLING TRANSACTIONS ON SHOPEE E-COMMERCE	1401
SHOPEE E-TİCARETİNDE ÇEVİRİMİÇİ SATIN ALMA VE SATMA İŞLEMLERİNDE İSLAMİ TİCARET ETİĞİNİN UYGULANMASI	1402
THE INFLUENCE OF ISLAMIC EPISTEMOLOGY ON THE DEVELOPMENT OF SHARI'AH ETHICS.....	1412

LESSON ENGAGEMENT AND REFLECTION DIRECTIONS IN FINE ARTS TEACHING METHODOLOGY

TƏSVİRİ SƏNƏT FƏNNİNİN TƏDRİSİ METODİKASINDA DƏRSƏ CƏLBOLUNMA VƏ REFLEKSİYA İSTİQAMƏTLƏRİ

Emil Raul oğlu Ağayev

Teacher of the subject combination commission "Art and physical education" of the Azerbaijan State
Pedagogical College under the Azerbaijan State Pedagogical University

Emilaghayev93@mail.ru

ORCID NO: 0000-0001-9354-0839

Xülasə. Hər bir fənnin tədris metodikasında olduğu kimi təsviri sənətdə də dərsə cəlb olunma və refleksiya istiqamətləri vardır. Təsviri sənət fənninin tədrisi metodikasında ilk növbədə şagirdləri dərsə cəlb etmək üçün problemin təqdim edilməsi, maraqlı başlanğıc, vizual alətlər, şəxsi təcrübə və digər istiqamətlərdən istifadə edilməlidir. Təcrübələr göstərir ki, şagirdlərin dərstdə fəal iştirak etməmələrinin əsas səbəblərindən biri təlim və cəlb olunmanın düzgün qurulmamasıdır. Refleksiya isə şagirdlərin təsviri sənət əsərləri haqqında düşüncəsi, rəssamlar haqqında dünyagörüşlərini digərləri ilə bölüşmələridir. Dərsə cəlb olunma və refleksiyanın qarşılıqlı formada qurulması təsviri sənət fənninin tədrisini maraqlı edir.

Açar sözlər: Təsviri sənət, metodika, cəlb olunma, orta məktəb, incəsənət əsərləri

Abstract. As in the teaching methodology of each subject, there are directions of involvement and reflection in the fine arts. In the teaching methodology of fine arts, problem presentation, interesting beginning, visual tools, personal experience and other directions should be used to attract students to the lesson. Experiences show that one of the main reasons why students do not actively participate in the lesson is the improper design of training and involvement. Reflection is students' thinking about fine art works, sharing their worldviews about painters with others. The mutual formation of involvement in the lesson and reflection makes the teaching of fine arts interesting.

Keywords: Fine art, methodology, involvement, high school, works of art

Hər bir fənnin tədrisində müəllim şagirdləri dərsə cəlb etməlidir. Əlbəttə ki hər bir mövzu qarşılıqlı əlaqə və fəaliyyətin düzgün qurulması metodikasına əsaslanaraq öyrədilməlidir. Təsviri sənət fənninin tədrisinə diqqət yetirsək, şagirdlər incəsənət əsərləri üzərində bilik və bacarıqlarını qarşılıqlı tənqidi-yaradıcı düşüncələr üzərində qurmalıdırlar. Həmin bu incəsənət əsərləri barəsində informasiyanın mənbəyi təkcə müəllim deyil, şagirdlərdə ola bilər.

Təsviri sənət fənninin tədrisində şagirdyönlü təlimdə əsasən öyrənən tərəf aktiv qalır. Burada müəllim öyrənmə prosesini daha da aktivləşdirməlidir. Digər bir sorğu və araşdırma əsaslı öyrənmə metodunda şagirdlər təsviri sənət fənnində hər hansı bir mövzu keçərkən elmi suallar verir və incəsənət əsərlərini təhlil edirlər. VII

1. INTERNATIONAL TRANSYLVANIA SCIENTIFIC RESEARCHES AND INNOVATION CONGRESS,
14-15, DECEMBER 2024, ROMANIA
<https://www.wosconkongreleri.com/>

sinif təsviri sənət fənnində “Memarlıq üslubları” mövzusunı keçərkən müəllim antik, bizans, roman, qotik, barokko və rokoko üslublarını müqayisə etmək üçün şagirdlərə müxtəlif suallar təqdim edir.

Təsviri sənət fənninin tədrisində həmçinin interaktiv öyrənmənin faydaları aşağıdakılardır:

Şagirdlər təsviri sənət fənnində aktiv öyrənmə zamanı öyrəndiklərini müxtəlif situasiyalarda istifadə edə bilirlər. VII sinif təsviri sənət fənnində “Monumental rəngkarlıq” mövzusunda mozaika haqqında məlumatları gözləriylə müxtəlif yerlərdə görərək təhlil edə bilirlər.

Təsviri sənət fənnində aktiv öyrənmə şagirdlərin yaradıcı araşdırmalarını müstəqil təmin edir, özlərinin inkişafını müstəqil öyrənmə bacarıqları üzərində qururlar. Həmçinin burada problem həlletmə və tənqidi düşüncə bacarıqları da gücləndirilir. Qarşılıqlı fəaliyyət təsviri sənət fənnində şagird passivliyinin qarşısını alaraq, sinifdə bu fənnin tədrisində hər bir kəsin dərəcə cəlb olunmasını təmin edir. Hər bir fənnin tədrisində olduğu kimi təsviri sənətdə də əyləncəli metoddan da istifadə edilməlidir. Şagirdlər rəngli daşlardan mozaikalar qurmaqla həm də özləri əylənirlər.

Təsviri sənət fənninin tədrisi metodikasında dərəcə cəlb olunma üsulları:

Dərəcə cəlb olunma müəllimin şagirdlərin diqqətini çəkmək üçün əsas gücünü ortalığa çıxarır. Təsviri sənət fənnində dərəcə əvvəlində prosesin düzgün qurulmasına mütləq diqqət yetirilməlidir.

Şagirdi təsviri incəsənət fənnində dərəcə cəlb etmək üçün bir neçə texnikalardan istifadə etmək olar. 1.VII sinif təsviri incəsənət fənnində “Geyimin cəmiyyətdə rolu” mövzusunı keçərkən müəllim ilk növbədə problem təqdim etməlidir. Geyimin insan həyatındakı rolu kimi problemləri səsləndirməli və ön plana çıxarmalıdır;

2.Şagirdi dərəcə cəlb etmək üçün albom vərəqində müstəqil geyim dizaynı işləməsinə şagirdlərə tapşırılmalıdır;

3.Müxtəlif dövrlərə aid geyimlərə qısa videoalara baxmaq və ya fərdi xüsusiyyətlərini soruşmaq;

4.Şagirdlər “Geyimin cəmiyyətdə rolu” mövzusunun məqsədini müəyyənləşdirməlidirlər;

5.Mövzunu “Memarlıq üslubları” mövzusu ilə əlaqələndirmək;

6.Mövzunun mətnini şagirdlərə oxudaraq qısa qeydlərini götürməyi müəllim onlara tapşır bilər.

Təsviri sənət fənninin tədrisi metodikasında refleksiya şagirdlərin biliklərinin digərləri ilə bölüşdürülməsidir. Refleksiya ilkin və son bilikləri qısamüddətli yaddaşdan uzunmüddətli yaddaşa çevirir. Şagirdlər təsviri sənət fənnində rəsm işləri barəsində öyrəndiyi kompozisiya həllərini şəxsi jurnallarda qeyd edə bilirlər. Müzakirə prosesində şagirdlər öyrəndiklərindən bir nəticə çıxarıb digərləri ilə bölüşürlər. Təsviri sənət fənninin tədrisində şagirdlər müsahibə üsulundan da istifadə edə bilirlər. Bu zaman şagirdlər öyrəndikləri rəssamların obrazlarını yaradıb bir-birləri ilə dialoq apara bilirlər.

Təsviri sənət fənninin tədrisi metodikasında sorğu, cümlə kökləri, çıxış biletləri və özünüqiymətləndirmə üsulları da şagirdlər üçün vacibdir. Motivasiya və refleksiya fənnin tədrisində düzgün giriş və sonluğu təmin edir, müəllim təsviri sənət fənninin şagirdlər üçün maraqlı etməyin yeni tədris üsulunu tədim edir.

ƏDƏBİYYAT SİYAHISI:

- 1.VII sinif təsviri incəsənət dərsliyi. Bakı 2022. 96 s.
- 2.Metodika və pedaqogika. Bakı 2024. s 59-62